

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ.

Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЛУІС ХОЧЕ ЗЛУКИ З АМЕРИКАНСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ ПРАЦІ

ВАШИНГТОН. — Президент Американської Федерації Праці, В. Грін, подав до відома, що юнія Юнайтед Майн Воркерс оф Америка внесла прохання ввійти в склад Американської Федерації Праці. Прохання підписав Джан Л. Луїс, президент Юнайтед Майн Воркерс оф Америка.

Прохання о прийнятті буде розглянене комітетом трьох, заявив Грін, а опісля предложене Екзекутивному Комітету Федерації до вирішення.

Цей нагний зворот Луїса, президента Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, до злуки з Американською Федерацією Праці, як кажуть, буде мати дуже великі й далекосягаючі політичні, господарські, та робітничі наслідки. Бо, коли Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, зі своїми 600' тисячами членів, ввійде в зв'язок з кількома іншими юніями, то зовсім певно вона буде мати Контроль в Американській Федерації Праці.

До розколу між Юнайтед Майн Воркерс оф Америка й Американською Федерацією Праці прийшло в 1935., коли то конвенція Федерації Праці виступила проти плану Дж. Луїса організувати індустриальні юнії фабричних робітників.

15,000 БЕЗДОМНИХ НАСЛІДКОМ ПОВЕНІ.

ТЕР ОТ. — Страшна повінь навістила середньо-західні стейти, порозривала мости, водні тами, позаливала дороги, села та фабрики. Робітники та армійські інженіри працюють день і ніч над направою і скріпленням водних там та вивозять населення з загрозованих місць. Дотепер нараховують поверх 15,000 бездомних людей, більше спустошення в стейтах: Індіана, Мезури, Канзас та Оклахома.

АМЕРИКА ЗРІКАЄТЬСЯ ПРАВ В КИТАЮ.

ВАШИНГТОН. — На основі нового договору між Злученими Державами та Китаєм, Америка зривається екстериторіальних прав в Китаю. Виміна ратифікаційних грамот між секретарем стейту Голлом і китайським амбасадором була визначена на день 20. травня. Секретар Голл заявив, що уряд і наряд Злучених Держав дуже вдоволені новим договором.

НОВИ ВИДАТКИ НА ФЛОТУ.

ВАШИНГТОН. — Палата репрезентантів покінчила розгляд бюджету департаменту флоту на наступний рік. Бюджет доходить до 30. білліонів доларів. Однак, як заявив посол Дітер, „ми готові на ще більші жертви“.

ДОЩІ НИЩАТЬ ЗАСІВИ.

ШКАГО. — Великі зливи в середніх та західних стейтах спричинили великі шкоди фермерам та припізили пільну працю майже на тиждень. В одному стейті Іліной знищила злива понад 100,000 акрів курудзи.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ НА ХАРЧОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ ЗА СТВОРЕННЯ ПОСТІЙНОГО ТІЛА.

ГАТ СПРИНГЗ. — Американська делегація на Конференції Об'єднаних Держав для харчів і рільництва, виготовила тимчасовий начерк обсягу нарад Харчової Конференції. В цьому плані намічено створення постійного об'єднаного весь світ органу, різних урядів, якого завданням булоб: виконувати роботу конференції; координувати та поширяти працю вже тепер існуючих міжнародних рільничих організацій та зробити розгляд нових можливостей міжнародної співпраці.

97% РАНЕНИХ В ПЕРЛ ГАРБОР ВРАТОВАНО ВІД СМЕРТИ.

ВАШИНГТОН. — Бюро Военної Інформації подає, що при добрій лікарській опіці лише 2.6% ранених в Перл Гарбор номерло, 53% вже вернулись до полевой служби з днем 31. березня, а 43.5% ще перебувають в ліціцях.

БРАК ДРУКАРСЬКОГО ПАПЕРУ.

ВАШИНГТОН. — В. Г. Чендлер, директор друків і видань при Раді Военної Продукції, заявив, що недостача паперу далі зростає, бо видавці газет не приновилися до зарядження з дня 31. грудня 1942. р. в якому говорено про зменшення ужиття газетного паперу на 10%. Якщо газети тепер не зроблять сподіваної обнижки, каже Чендлер, видавництва стануть перед критичною недостачею паперу.

ПОЛЬСЬКІ СВЯЩЕННИКИ ЗА ДОПОМОГУ ПОЛЬЩІ

БОФАЛО, Н. Й. Польські священники з католицької дієцезії обробили плян створення Ліги Релігійної Допомоги для Польщі. Ця організація буде складатися в 4/5 з цивільних, а тільки 1/5 з священників. Епископ Возніці з притиском заявив, що ця нова організація, буде працювати в повній згоді і кооперації з Польською Національною Радою Америки.

Чорчил Прирікає Розгром Японії, але Радить Перше Звоявати Гітлера

ВАШИНГТОН. — У своїй промові на спільнім засіданні сенату і палати репрезентантів, британський премієр Чорчил заявив, що Британія, в союзі зо Злученими Державами буде вести війну аж до повного знищення японської імперії, та що у відповідній хвилі начнеться бомбардування Японії, яке залишить міста та амуніційні фабрики „в попелі“, але вперед мусить бути зломання Німеччини. Рівночасно премієр Чорчил зазначив, що на нарадах з президентом Рузвелтом вирішено всі военні проблеми. На думку Чорчила, Гітлер спробоє ще раз вдарити на Росію цього року, а Аліянти мусять доложити всіх зусиль, щоби цей удар зменшити. Небезпека від підводних човнів, казав Чорчил, зменшилась; будова нових кораблів переходить вже наші втрати, та забезпечує нам свободу воєнних рухів. Перемога в Африці вказала нашу перевагу в летунських силах, казав він, знищила велику ворожу армію, та звільнила сотки наших кораблів на Середземнім морю до служби в інших частях світу.

Премієр Чорчил висказав надію, що в скорому часі дійде до стрічі між президентом Рузвелтом, російським премієром Сталіном та головнокомандуючим Китаю ген. Кай-шеком.

ВІЙСЬКО ОХОРОНЯЄ ВУЛИЦІ ВАШИНГТОНУ

ВАШИНГТОН. — Кругом Капітолю були розтягнені довгі ряди війська для охорони чужих достойників та британського примієра Вінстона Чорчила. З премієром Чорчиєм був теж премієр Канади МекКензі Кінг.

Дейвис Прибув до Москви з Особистим Письмом Рузвелта до Сталіна

МОСКВА. — Джозеф Е. Дейвис, бувший американський амбасадор до Советів, прибувши до Москви, не дав газетрам багато інформації про цілі своєї подорожі. Сказав тільки, що він є „посланцем“ („месенджер бой“) президента Рузвелта, який має передати особисте письмо президента до Сталіна. Заки Дейвис прибув до Москви, він полетів з Куйбишева до Сталінграду, де положив китицю квітів, що її йому даровано, від імені президента Рузвелта на гріб неаного советського вояка, полякаго в обороні Сталінграду. При тому сказав Дейвис кілька слів про героїську оборону міста.

ВЖИВ ВСЬОГО СВОГО ТАЛАНУ, ЩОБИ ПРИЄДНАТИ АМЕРИКАНЦІВ

ЛОНДОН. — Промова британського премієра Вінстона Чорчила в американським конгресі ствердила в Англії з таким коментарем: що він ужив цілої своєї ораторської сили та всіх своїх спосібностей, щоби переконати американців, що треба в першу чергу скінчити з Гітлером, як це є в пляні Рузвелта і Чорчила. А теж і допомогти Росії, щоби її тепер Гітлер не розбив. А потім уже легше буде знищити Японію.

ВІЛЬНІ ФРАНЦУЗИ НЕ ДУЖЕ ВДОВОЛЕНІ

Та є занепокоєні Вільні Французи ген. де Голя тим, що Чорчил не згадав у своїй промові де Голя, а тільки ген. Жірода та ще похвалив батьків американської конституції за той розум, що дали президенту краю право команди над усіми збройними силами. А якраз за те є спір між ген. де Голем і Жіродом.

НАДІЮТЬСЯ ЗЛАГОДИ ПОЛЬСЬКО-СОВЕТСЬКОГО СПОРУ

ЛОНДОН. — Як тільки німці зачнуть протисовєтську офензиву і на фронті буде скрута, Совети попустять і стануть більш податливими в справі польсько-советського порозуміння. Так думають в політичних колах в Лондоні.

НЕМА ЗГОДИ МІЖ ЧЕХАМИ І ПОЛЯКАМИ

ЛОНДОН. — Між чехами і поляками існує напруження теж ізза границь. Іде головню про Тешин. Д-р Бенеш є той думки, що чехи не зможуть собі дати ради з 5 чи 6 міліонами німців і тому Судети треба вважати чехам за втрачені. Зате хотів би мати те, що Польща забрала Чехословаччині в часі нападу Гітлера на неї. Знову ген. Сікорські думає, що Польща не потребує такої Чехословаччині, що буде слабкою, а радше Чехословаччина потребуватиме сильної Польщі. Та Бенеш опирає свою силу на Росії, а не на Польщі.

ПЕРЕМОГА АЛІЯНТІВ—РАТУНОК ДЛЯ БІЖЕНЦІВ

ЛОНДОН. — Ось таку відповідь дав в британським парламенті Антоні Іден, британський міністер заграничних справ, тим усім, що домагаються тепер розв'язки біженецької ситуації, створеною війною і переселуваннями нацистів.

АРХИЕПИСКОП СПЕЛМЕН НА ОСТРОВІ МАЛЬТІ. Ньюйорський архієпископ відвідав Мальту підчас своєї подорожі по Європі й Азії, підчас котрої він був у Португалії, Іспанії, Італії, Англії, Ірландії, Мароку, Альжирі, Тунісі, Сирії й Палестині. Він задумує бути те в Ірані, Іраку, Китаю й Індії. Кружляють навіть чутки, що він хотів би поїхати до Росії.

ВТРАТИ В ТУНІСІ НАЙБІЛЬШІ З УСІХ, ЯКІ ВОРОГИ ДОСІ ПОНЕСЛИ

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНОЇ АФРИЦІ. — Урядово оголошують вислід аліантської кампанії в Північній Африці проти „Осі“. Отже нараховано, що ворог втратив 324,000 вояків в вбитих, ранених і полонених. В полон взято 267,000, вбито 30,000, а тяжко ранено 27,000. Це є втрати від 21. березня, нанесені ворогові британськими і американськими силами, а теж і Вільними Французами. Дуже важне й те, що знищено ворогові 1,795 літаків. Це є дуже велика втрата, коли брати під увагу не так то дуже велику німецьку й італійську повітряну силу в Північній Африці. До цього треба ще додати, що німці втратили в цій боротьбі найкращі полки, що складались з найліпших воєнних ветеранів, досвідчених у війні. Теж пояснюють, чому німці так масово здавались у полон. Отже стверджують, що Аліянти наступали так скоро й несподівано, що позривали ворожим командам зв'язки з полками та дивізіями, забравши в полон командні склади. Через те ворожі боеві частини не знали, що робити, бо не діставали ніяких приказів.

Аліантські втрати відносно малі.

Очевидно, що Аліянти мали теж поважні втрати в Північній Африці. Покищо ще непораховано точно, які вони великі. Але одно можна сказати, що ті втрати не можна навіть рівняти з втратами ворогів. Деяким полкам завдано важкі удари, але їх не розбито, як це сталось з численними ворожими полками.

ПРИГОТОВЛЯЄ ДО НОВОЇ БОРОТЬБИ.

ЛОНДОН. — Ген. сер-Бернард Л. Монтгомері, командант славної британської восьмої армії, подав у своїм приказі, що кампанія в Північній Африці ставитиме „епоху“. Всі, що брали участь у цій „славній перемозі“ згадуватимуть ціле життя за ту честь, що їм припала як тим, що були в цій кампанії. Та „полювання“ ще не скінчилося. Скінчилась тільки африканська кампанія розгромом для ворога. А тепер треба підготуватись до дальшого „полювання“. Монтгомері закінчив тим, що побажав воякам у тім новім „полюванні“ щастя.

АМЕРИКАНЦІ ДАЛІ БОМБАРДУЮТЬ НІМЕЦЬЧИНУ.

ЛОНДОН. — Американські Літаючі Фортеці, перелетівши 1,000 миль, бомбардували північно-західну Німеччину з новою силою. Знищили багато німецьких літаків, що пробували зводити з ними бій у повітрі. Шість Фортець не вернуло. Найсильніше бомбардовано заводи для будови і направи підводних суден в Кіль і Фленсбург. Звідомлення каже, що „вислід бомбардування був добрий“.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ІНВАЗІЮ ІТАЛІЇ.

ГОЛОВНА АЛІЯНТСЬКА КВАТИРА В ПІВНІЧНОЇ АФРИЦІ. — Американські бомбери бушували по Середземному морі, вдарюючи в ворожі транспортні кораблі й скинули 100 тон бомб на острів Пантелерію і сицилійську пристань Трапані. Пантелерія, що була воєнною італійською базою, вже цілковито знищена і не є до дальшого вжитку.

НІМЦІ ЗГАДУЮТЬ ЗА СОВЕТСЬКУ ОФЕНЗИВУ.

ЛОНДОН. — Німецькі звідомлення говорять про те, що Совети розпочали бої вздовж цілого фронту, себто від Ленінграду аж по Кубань. З цього заключають, що тут іде про весняну офензиву. Та з другого боку з Москви доносять про німецьку підготовку до генерального нового наступу на Совети.

РОЗСТРІЛЮЮТЬ ЧУЖИНЦЬКИХ РОБІТНИКІВ.

СТОКГОЛЬМ. — Згадуючи за те, що в Берліні засуджено з 16 чужинських робітників аж 11 на смерть за крадіж, шведські газети додають, що смертні присуди на чужинських робітників в Німеччині зростають з кожним днем.

БУДУЮТЬ ФОРТИФІКАЦІЇ ВІД КРЕТИ ПО КАРПАТИ.

ЛОНДОН. — В страху перед інвазією Аліантів Німеччина розбудовує фортифікаційну сітку від Крети по Карпати, а то й далі, бо навіть буде оборончу сітку проти нейтральної Швеції.

ПОКУТУЮТЬ ЗА ДУРНУ ПЕРЕХВАЛКУ.

ЛОНДОН. — Згадка одного з кореспондентів Бюро Ройтера, що думку про знищення німецьких там піддав жид, лікар з Берліна, що перебуває в Англії, мала той наслідок, що Гестапо зачало мститись на решті жидів в Берліні, а преса розпочала нову проти-жидівську кампанію, щоби пімстити на жидях ту шкоду, яку завдано Німеччині через знищення там. Та урядово оголошують, що знищення там не наступило наслідком пропозиції якоїсь особи, а було давно в пляні британської команди, яка має багато таких плянів до виконання.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошується хоч мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожен зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАЧИНАЄ ТРИЦЯТИ

Ми звикли до цього, що сливе кожного дня подаються відомості, що вказують на те, що в окупованих нацистами краях стає щораз неспокійніше, та що там зростає підпольна акція, звернена проти грабінника. Це природне. І навіть, якби такі відомості до нас не доходили, чи навіть якби були видумкою пропаганди, то проте не можна припустити, щоб у тих краях могло бути інакше. Та від таких неспокій, до справжнього бунту, до збройного повстання проти ворога, ще далеко. Як і далеко до завоювання самого ворога і його спільників.

Ось так можна було міркувати досі. І це могло бути цілком реальним підходом до справи. Та тепер положення основно міняється. Бо коли перше навіть самі уряди на вигнання звали свої краї, щоби здержувались від революційних відрухів на широкі розміри, бо ще не надійшла властива пора, то тепер, як бачимо от хочби з відозви італійського уряду, сам уряд визнає організувати в краї повстання проти нацистів. А що такі відозви виходять з Лондону, то ясно, що їх на вітер не пускають.

Але є ще одне, що вказує, що в таборі "Осі" діється не добре. Маємо на думці італійські заходи в справі закінчення перемир'я і виступлення Італії з табору "Осі" як воюючої з Аліантми. Ось ті виступи, що їх зв'язують з мировим посередництвом Ватикану, є того роду, що їм не можна

відмовити правдоподібності, хоч про них ніхто офіційно не говорить. Ось ті виступи, що до певної міри підтверджують архієпископа Спелмена до Риму, що й досі обвита таємницею, хоч загалом думають, що архієпископ Спелмен поїхав тамтуди з важкими припорученнями, одержаними від самого президента Рузвелта. Та все це є висока і таємна політика. Але цілком ясно — відтнути Італію від дальшої участі у війні й спілки з Гітлером. На тому вправді зискалаб дуже багато Італія, бо себе до певної міри врятувалаб, але зискалаб теж і Аліанти, бо булоб менше кровопролиття та був би скорший поразунок з Гітлером. Та не зважаючи на те, що з цього вийде, стає ясным, що в Італії внаслідок невдоволення та страху перед тим, що жде край, як його значуть Аліанти бомбардувати в такий спосіб, як це тепер діється з Німеччиною. Всякі позіаки вказують на те, що італійський нарід має цей військовий табор, а це більше спілки з нацистами.

Колиж таке діється в спільника Гітлера, то що доперва мусить діятись в тих краях, які Гітлер підбив і ограбив. Африканська перемога Аліантів тільки видвинула наверх в Європі те, що там існувало. Невдоволені з гітлерівського ярма зачали сміліше підносити голови, а спільники Гітлера зачали оглядатись на задні боки, чи не можнаб якось вископити з цієї спілки і приєднатись до Аліантів.

Проф. М. Чубатий.

Знову Заговорили про "Сепаратистів-Мазепинців"

(Сприводу заяви академіка О. Богомольця в московській "Правді").

Харчова Конференція

У місті Гот Спрингз, у стейті Верджинія, почалася в вівторок конференція Об'єднаних Держав для справ харчів і рільництва. Беруть у ній участь представники сорок п'яти держав, факт, який самий собою вже вказує на вагу цієї наради. Являється вона першою цього роду конференцією Об'єднаних Держав. Інші подібні конференції вже намічені, а ще певно будуть такі, яких нині навіть не намічено. Всі вони зв'язані з головним питанням теперішнього менту світової історії: з боротьбою проти держав Осі. Вистарчить підчеркнути це аби признати слова президента Рузвелта до конференції про вагу завдань, які конференція має вирішити.

Зв'язані агенди цієї конференції теж з питаннями, які має вирішити по закінченню цієї війни, бо ж, за словами президента Рузвелта, "ми працюємо, аби збудувати світ, в котрім люди могли би вільно жити своїм життям у мирі, добробуті й безпечності." Ці цілі були означені вже в Атлантийському Чартері й в Деклярації Об'єднаних Держав на конференції 21 американських республік в Ріо де Жанейро в січні 1942 року. "Теперішня конференція має придумати найкращі способи для переведення в життя тої політики, на скільки це відноситься до споживання продукції й розділу харчів і інших рільничих продуктів у повоєнному періоді".

Президент Рузвелт ще раз переповідає головні точки своїх заяв про цілі Об'єднаних Держав у цій війні. "Ми знаємо, що в світі, за який ми боремося й працюємо, чотири свободи мусять бути здобуті для всіх людей. Ми знаємо теж, що кожна свобода залежить від інших; що свобода від страху, наприклад, не може бути добута без свободи від нужди".

"Для успіху треба конечно, аби кожна держава особіно й всі держави разом перебрали на себе такі відповідальності: Вони мусять поробити всі потрібні кроки для розвою світової продукції поживи так, щоби вона вистарчила на заспокоєння всіх суцнних потреб відживлення світового населення. І держави мусять усунути далі всякі перешкоди для транспорту чи внутрішнього розділу харчів, аби не допустити до того, аби якунебудь державу або групу громадян у державі не допущено дістати харчі, потрібні для здоров'я".

Ці слова вказують, що американський уряд є добре свідомий всяких комплікуючих можливостей. Зпоза слів президента можна би немовби побачити палець президента Злучених Держав, вказуючий обвинувачуючо на ті державні уряди, котрі в минулому допускалися власне цього ялячного злочину, що позбавляли певні групи громадян дістати потрібні до життя харчі, котрі інколи вважали навіть вершком державної політики це робити. Якщо конференція в Гот Спрингз зробить принаймні що практику неможливою, то вона вже зробить один важний крок уперед до зреалізації Атлантийського Чартету.

перших чотирьох літ червоної російської окупації в Москві, бо накинувши Україні чужий її комуністичний лад враз з насильними правителями України, такі ще зберігали про людське око хоч формальну самостійність української держави, отже відсепарованої від Росії.

Втіснувши Україну в рамки Советського Союзу при допомозі елементу комуністичної партії, що на Україні становила тоді зникаючу меншину населення, звичайно нижче п'ять відсотків населення України, навіть тоді ще вважали за потрібне зацитувати ясну волю українського народу — жити власним відсепарованим державним життям — постановою союзу советської "конституції, що ніби то союзна Українська Радянська Республіка може кожного часу вийти зі зв'язку зі Советським Союзом, як того собі забажає. Правда, ця постанова советської конституції виглядала шонайменше прикрим жартом над волею українського народу, але проте ось та постанова хоч назовни, для світа та для херитичних українців, говорила, що сепаратизм України від Росії це ніякий злочин, а тільки добре право українського народу вирішити ось так своє майбутнє. Аж перед кількома днями віджив уже теж і формально давний світогляд царської Росії, що право українського народу — жити відокремленим державним життям, отже це сепаратизм, це злочин.

Тим разом говорить академік Богомольць.

Дня 13. травня принесла англійська пресова агенція Ройтера з Москви депешу, що є немов півофіційною реакцією советського уряду на меморіал Комітету Українців Канади зложеної канадійському урядові з домагаанням самостійності України по теперішній війні. Донесення це, перепечатане теж і в ньюйоркській пресі, звучить: "Советський уряд нині дав деякі ознаки свого погляду на майбутність малих націй, півофіційно опрокидаючи домагаання деяких (?) сепаратистичних українських груп в Канаді".

В статті офіційного органу "Правда", професор Богомольць, президент Української Академії Наук говорить: "Дві останні війни показали, що мали та в середині положення незалежні держави не є в силі сами себе оборонити перед більшим наїзником. Вони мусять увійти в стислий союз із сусідньою великою потугою та серед сприяючих обставин навіть увійти в унію держав з рішними правами, як члени такої унії".

Після Корнілючка заговорив отсе другий голосник советського уряду в Москві, знов споміг українських людей в справі, що відноситься до політичного життя України.

Не можна відмовити советському урядови зручності, що там, де треба йти проти визвольних змагань українського народу, він висуває завжди якогось малороса, наказуючи йому промовляти в імені українського народу", хоч той

нарід не може тепер промовити свобідно під нацистичною окупацією, як не міг передше, будучи під червоною.

Та вартує ближче пізнати хто це той професор Богомольць, президент Української Академії Наук, як подано помилково у депеші, та яке його моральне право говорити в імені українського народу. Кажемо помилково подано, бо наділі проф. Богомольць не є президентом Української Академії Наук. Українська Академія Наук, від часів її оснування, себто з 1918 року, а пізніше за комісара Скрипника навіть Всеукраїнська Академія Наук, як найвища наукова установа цілого українського народу по всьому світі, саме під президентурою акад. Богомольця перестала як така існувати та була перемінена на академію наук тої території або провінції, що зветься ще формально Україна. Говорить це змінена тепер офіційна назва цієї установи "Академія Наук УССР". Це територіальна академія в Україні, отже не мусить вона бути навіть українською, але є такою, якою є пануючий режим на території України. А що він нині у більшості московський то такий є теж характер тої академії.

І не хто другий, а тільки акад. Богомольць позбавив Всеукраїнську Академію Наук, ось ту давню установу, що розвінула була в роках 1923-1929 таку світлу та великаську наукову працю для української культури, українського характеру та перемінив її на територіальний науковий інститут для розбирання технічних та природничих наук, з додатковим завданням стати установою для пропаганди російського комунізму в Україні.

Як то академік Богомольць став президентом Всеукраїнської Академії Наук?

Американсько-українському громадянству варто знати, яким способом дістався проф. Богомольць між членів української академії та на її президента. Акад. Богомольць не є це ніякий старий професор — як зазначила одна американсько-українська газета ані визначний вчений. Акад. Богомольць виллив на поверхоу життя в академії в рр.: 1929/1930, коли то комуністична партія України виконала замахи на науковий та українсько-національний характер Всеукраїнської Академії Наук. Під натиском комуністичної партії Комісаріят Народної Освіти, на чолі якого тоді ще стояв Микола Скрипник, мусів проти волі більшості та звичаїв всіх академії наук світа, що тільки дотеперішні академіки можуть вибирати нових членів академії, накинати академії перших шість членів комуністів. Ця група інтрузів в найвищій науковій установі українського народу утворила негайно в лоні самої академії комуністичну ячейку. Офіційно це звалось парт-осередок (партійний осередок), що розпочав з внутро розсаджувати академію, себто вичищувати її з українського національного характеру. Вожаком цієї комуністичної ячейки в академії став акад. О. О. Богомольць, менше знаний як

вчений, але зате добре відомий як шиска серед комуністичної верхівки в Україні. Він уже був членом київської мійської ради, членом Центрального Виконного комітету України та навіть членом Виконного Центрального Комітету СССР. Словом, чоловік довіря московського уряду в Україні. Нещастя хотіло, що кілька тижнів перед відомим процесом української національної організації "Спілки Визволення України", початок 1930 р., в який замішані також кілька членів академії, таких старих і відомих українських вчених та громадських діячів як акад. Єфремов, Слабченко та інших, помер дотеперішній президент Академії, Данило К. Заболотний. Серед того настроя терору та загальної депресії в Україні "вибрали" президентом тоді Всеукраїнської Академії Наук О. О. Богомольця, шефа партійної ячейки в лоні академії. Формально акад. Богомольця ніби вибрали, але в боротьбі у той час в академії зведено на збогище вулиці, що тероризувала старих, заслужених вчених, не тільки українців, але навіть і тих кількох росіян-некомуністів, що не могли дивитися на таке пониження науки взагалі.

У збираннях академії дістало право брати участь також представники "робітництва" й то не з правом сидіти та приглядатись, але теж з правом забирати голос та дискутувати в справах цієї найвищої наукової установи України.

Річ природна, це була шутка, невидана ніде у світі, з виразною ціллю звести українську академію наук до ролі партійної установи для пропаганди комунізму та пониження української науки взагалі. Річ природна, такої "громадськості" як офіційно називавось ось ту зневагу української святий науки, не було й донині нема в російській, так званій Весоюзній Академії Наук. Є вона тільки в українській!

Як то президент Всеукраїнської Академії Наук відукраїнців академію.

Новивибраний президент О. Богомольць скоро повів таку партійну політику, що за кілька літ його президентури академія перестала бути науковою дослідною установою української культури взагалі. Першим його кроком був погром Історично-філологічного Відділу академії, який зовсім скасували, а цілу історичну школу проф. Грушевського прямо розгромили. Самого патріарха українських істориків поставили перед суд "громадськості". На засіданні членів академії, на яке допустили представників змосковщеного київського комуністичного робітництва, "осудили" дотеперішню наукову діяльність акад. Грушевського, соціаліста, як "буржуазну та фашистську". Що більше ця дискусія неуків під проводом през. Богомольця зняла з Михайла Сергієвича Грушевського аврелю наукової незаперечності" як дослідно пишеться в офіційній публікації академії наук, вже за президентури Богомольця.

"За президентури Богомольця викинули споміг членів академії кількох західно-українських вчених, що їх в члені академії виврадив був комісар Микола Скрипник. За десять літ президентури Богомольця випрали академію зовсім з її українського характеру, шонайкращі наукові сили дослідників української культури зліквідовано. Серед першоналу академії кинули такий терор, що устали майже цілком якінебудь досі живі зв'язки поміж західно-українською академією наук — Науковим Товариством ім. Шевченка — та київською академією. Мірою того терору може бути факт, що українська академія наук зачала зі західно-українською поєстоурою перенесуватись у "французькій мові". Це хіба досить, щоб дати образ того, хто це є ось той "Президент Української Академії Наук" акад. Богомольць, та яке його моральне право говорити в імені українського народу. Акад. Богомольць це отже знаряддя та голосник московської політики на Україні. Не важне це, якого він роду. Це річ треторядна. Одно певне, що він не репрезентує духа українського народу.

КОЖНИЙ СВІДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НА НОВІ ГНІЗДА

Вячеслав Потапенко.

— Як мені, — каже дід — то не треба приризувати землі, нехай відрижуть тільки місце, а я своєї понавожу. — Тепер скажемо при Максима Квача і його бабу. От бідні! Вже вони ніколи не побачать своїх дітей, все одно як ховають! Е-ех, як би мені рука, та нога! — москаль махнув безнадійно правою рукою і пошкандибав у хату. Його слугачі розходяться по дворі. Старий дивиться у сід по калічного кавалера. "Нещасний!" — каже він зітхаючи. У дворі галас: стоять вози, розкидана солома. У сараї ревє корова. Свині ходять... Ось рушає з двору віз; це сусід веде збіжку переселенців до залізничі. У дворі всі стоять мовчки. Всяк думає, що це він їде до Амуру, що це вже і його скриню повезли. Якийсь сум, обгорнув усіх, ути зітхання...

тина кричить. Люди хто стоїть, хто сидить, мовчать, та інколи важко зітхають. У хаті тхне паром, дьогтем та кожухами. Пара плаве серпанком до печі, а там ураз летить у комин... Доли мокра солома. Баби крутять із неї віхні, та пхають у піч. Сонце заглядає у вікна і кидає свій промінь на солому і деревляну погу кавалера. Тут теж невеселі малюночки!... В хаті попорядковано. Дівлячка підметена, стіл покритий білою скатертю. На столі по звичаю лежить хліб, а на ньому дрібок соли. Перед образом чадить воскова свічка. Всі дожидають "батюшку"... Ось він приїхав з паламарем. Вони увійшли в хату. Батюшка перехрестився, поблагословив людей — всі підходять і цілують йому руку. Він одягається у свій одяг, що виняв з хустки паламар. Паламар поклав з печі жару у кадильницю, оздохнув його, кинув у нього дрібок ялівцю. Димок закурився і розлягся по хаті. Всі люди стоять богобійно. Батюшка розіслав долі ярдину, батюшка став на неї перед образом,

а позад паламар, та москаль, а за ними родина і люди. — Миром Господу помолимся! — заспівав батюшка тоне-сенським голосом. — Господи помилуй! — озвались співаки: паламар, басом і москаль підбаском. Всі почали молитися. Родина стояла на вколінках. Невістки хлипали, але мати не плакала; вона богобійно дивилась на роззятого Христа. Лице у неї було спокійне, а з очей самі по собі текли сльози і їх краплі під промінням сонця блищали самосвітними каменями. У хаті душно... Два сини-переселенці шептали за батюшкою молитви; їх мола поупрівали. — Ще молимося за видірежних! — співав піп. Всі перехрестились. Баби почали плакати в голос. Матиж очевидячки крипилася, не плакала; вона, зложивши руки на грудях, дивилась на образи все нерухомо. Батюшка стояв понуро, але та-кож спокійно і вслухувався у Божі слова. Лице його мов заохололо, тільки зморшки на чолі, що поміж бровами, стали виразніші... Батюшка скінчив молитви, взяв кропидо,

покропив по хаті, поблагословив людей і сказав своє слово до переселенців. Молебєн скінчився. Батюшку посадили на покуті за стіл, а паламар на другім кінці стола. Родина та люди стояли, ніхто не сідав. Баби подавали страву на стіл. Батюшка частував батюшку та паламаря. Поповіши, батюшка помолвився, подякував господарям за хліб за сіль і почав збиратись до дому. Старий батюшка сунув йому щось у руку і паламарєви також. Стара винесла дві паліяниці, шматок сала, та ковбасу і все те поклали у віз, куди посідали батюшка з паламарем. Візок рушив... За стіл сіли тепер родина і люди. — Ви глядіть — казала тихесенько мати до невісток, а казала так, щоб ніхто не чув — не плачте, а то старого стрі-вожите, а він у мене хорий. Пожалуйте його!... — Ви глядіть — казав також потайно батюшко до синів — ані сльози! Дорогою вже поплачете, а тепер ані краплі, бо мою стару стрівожите, а вона

у мене слабенка. Пожалуйте свою неню!... Обідали всі мовчки. Ніхто не балавав. Тільки ложки стукали об полумиски. Старий батюшко підніс уже по третій чарці, але і горілка не розв'язувала язиків. — Та що це? В труну кого кладемо, чи що, що всі мовчимо?! — сказав батюшко. — Хай бог боронить! — озвався москаль. — Чогож сумувати! Мабуть на Амурі краше, коли туди люди переселяються. Там теж земля християнська! Ех, як би мені рука та нога, яб там давно вже був би!... (Кінець буде).

ШАЛЮЧА ВОДА ДАЛІ РУЙНУЄ НІМЕЦЬКУ ІНДУСТРІЮ. ЛОНДОН. — Нові фотографічні знімки, зняті з британських розвідних літаків в просторах залитих водами через знищення британцями там Мене і Едер, вказують наглядно страшну шкоду, заподіяну в першу чергу центрам німецької військової промисловості, як теж, що немале важне, і комунікаційними осередками.

Битва за Атту

Від кількох днів ведеться за-взята битва за острів Атту, величкий, вулканічний острів, 35 миль довгий і половину то-го широкий, що лежить між Алеутськими островами, котрі становлять немовби міст з Аляски до Азії. Лежить він на півночі й є холодний та не-доступний. Через це й дивним могло би видаватися, пощо його американці добувають дорогою ціною від японців, що захопили були цей острів у червні минулого року.

Річ у тому, що боротьба за посідання острова Атту це вла-стиво боротьба, яка має на цілі зломати японську позицію зараз під Аляскою. Як остан-ній острів з Алеутських ос-тровів, Атту є островом, що лежить з них найближче до Японії. Нема сумніву, що японці напружать усі сили, аби задержати острів у своїх ру-ках. Без острова Атту японська позиція на острові Кіска ста-ла би непевною. Від посідання Атту залежить багато.

Першу вістку про американ-ську атаку на Атту подали, як і про наше бомбардування Ток-йа, самі японці. У п'ятницю по-дали японці вістку, що аме-риканці заатакували Атту в ві-второк. Вісім годин опісля по-дав вістку Вашингтон. Японці говорили, що боротьба на Атту незвичайно люта, а секретар Норкс сказав у п'ятницю, що боротьба поступає вдоволяю-чо вперед.

Говорив у своїм комунікаті генерал Аракі: „Наші вдячні думки є усе з нашими войка-ми на фронті і ми теж, зовсім як вони, станемо від тимчасо-вих невдач тільки ще сильні-шими“.

Американський напад на Атту вважають деякі газетяри до-казом зміни наставлення аме-риканського уряду до справи японців на Атту. Наприклад, за словами Елвіна Л. Джеймса, через цілі місяці після усадо-влення японців на Атту в Ва-шингтоні переважала думка, що японське посідання того острова має скорше оборонне, ніж наступне значіння, що воно є радше недостаточо, як добром для ворога. Можливо, що ця зміна в наставленні Ва-шингтону до Атту була вислі-дом того, що японці почали будувати на острові Атту лет-ничу базу. Навіть якщо япон-цям показалося неможливим заложити на Атту поважнішу летничу базу, всеж таки її не-величка база сильно перешк-аджала би повітряній руті з Аляски на Сибір.

Можливо, що Алеутські ос-трови вважають важною допо-могою для нового нападу, по-дібного до нападу на Доч Гар-

бор у червні 1942. року, ко-трий американці попустили я-понцям лише завдяки тому, що вони мали під рукою по-вітряні сили, про які японці не знали.

Від коли японці осіли на Алеутських островах, в аме-риканському конгресі появи-лося вже кілька домагань, аби їх звідти викинути. Колиж те-пер остаточно кампанія поча-то, то нема сумніву, що, якби так кампанія не вдалася, япон-ці замаркують цю кампанію як велику американську невдачу. В Америці лише небагато знають про японський гарнізон на Атту й про те, які сили про-ти нього вислали американці. Догадуються одначе, що в о-перації беруть участь поважні флотні сили, які рівночасно й бомбардують ворожі пози-ції на Атту й не допускають во-рога доставити своїм військам на Атту якісь посилення. Вислід боїв у значній мірі буде зале-жати від того, які флотні си-ли всієї змобілізувати ворог проти тих американських ко-раблів. Якщо японці рішилися вислати туди деякі до своїх модерних боевых кораблів, які вони так пишно ховають, то-там легко могла би розвину-тися більша морська битва. Одначе прихильність там пере-важаючих американських по-вітряних сил може легко від-страшити ворога послати туди більші морські сили.

Якби Японія не післала біль-ших морських сил в цю око-лицю, то битва легко може скінчитися американською пе-ремогою. Не дивлячися на важ-кий терен на цьому острові, вкритому снігом і заслонено-му мракою, нападаючі є в ста-ні вислати туди сили, які оста-точно переважили би числом, сили, які там мають японці.

Якби так сталося, якщо аме-риканці добре всадовилися на Атту, то зараз за тим важко було би вдержатися іншим японським гарнізоном, як на ос-трові Кіска, на березі острова Рат. Для американців незви-чайно важко добути там по-вітряної бази, бо Атту лежить усього 600 миль від північного кінця японських островів Ку-рілі. На таку відаль можна легко робити повітряні рейди. Атту лежить 2,000 миль від Токіо, що обіцявало би бомбардування Токіа для лі-таків, які влітали би з Атту, а осідали би в Китаю. Іншими словами, забрання Атту в аме-риканські руки вибило би я-понцям важну зброю, так обо-ронну, як офензивну.

Природа Війни

III.
Війна народів. — Участь жі-нок. — Военні школи. — Нау-ка. — Кошта війни. — Мобілі-зація та її розміри.

Перша світова війна доказа-ла, що в теперішніх часах бо-ряться цілі народи та держа-ви у всіх виявах та при всь-ких умовах життя.

Добре вже зрозуміли це ви-датніші стратеги минулого ві-ку, як напр. генерал Жоміні, перший начальник російської академії генерального штабу, котрий ще в 1830 р. передба-чив, що загальна військова по-винність поширить війну в бо-ротьбу „озброєних народів“, а триватиме вона цілі роки. Та-кож граф Мольтке, після вій-ни 1870-71 рр., у своїй програ-мовій промові попередив нім-ців, що майбутня війна народів триватиме аж до повного ви-снаження одної з воюючих сторін.

Однак про ці передбачення швидко забували. Навпаки, перед першою світовою вій-ною домінував погляд, що бо-ротьба мусить скінчитися пі-сля трьох-чотирьох місяців, бо після цього періоду, правдо-подібно, зупиниться нормаль-не, економічне-господарське життя в державі й спричинит-ся до розвалу слабшого з во-рогів. Також могутні засоби боротьби надають вже в пер-ших місяцях рішучий харак-тер боевим операціям і сла-бший відмовиться від дальшо-го ведення війни. Як знаємо, перша світова війна тривала чотири роки і підтвердила по-гляди згаданих генералів, а о-прокинула протилежні, витво-рені не знанням, але страхом.

Сучасна військова наука так накреслила загальний план вій-ни, узглядаючи всебічно го-ловний висновок великої вій-ни:

„Нині боряться між собою на життя й смерть цілі наро-ди“.

Це є той ґрунт, на якому спирається складна, сучасна підготовка до війни. Людство вже пережило епоху узброєно-го народу, якою була остання війна, а тепер воно йде ще далі вперед. Бо в теперішній війні змагаються і озброєний нарід, себто чисельний здоров-ий, чоловічий контингент, і неозброєний, армія праці.

Отже дві армії, одна озбро-єна, друга працююча, склада-ють силу держави. Перша беть-ся на фронті, друга обслугову-є всі потреби війська й держ-ави. Крім того і жінки беру-ть участь у війні, головню по забезпеченню армії харча-ми, зброєю, набоями та ріж-ним технічним приладям. Важ-ке підготувати праця жінок як бойового елемента, навіть існу-ють старшинські школи для жінок. Дотогож важливу роль відіграють і представники науки та техніки, котрі завзя-то слідкують за все новими винаходами та пильнують, що-би держава не була закована якимсь руйнівним винаходом, як засобом боротьби.

Для того, щоби краще уя-вити собі образ теперішньої війни та тих озброєних мас, які будуть боритися на фронті й працювати в запілля, ви-старить тут подати деякі чис-ла. Під кінець першої світової війни Росія змобілізувала май-же 15 мільонів людей, Німеч-чина — 11, Англія — 9, Фран-ція — 8, Австро-Угорщина — 6,5, Італія — 5,5, Злучені Держ-ави — 4,5. Назагал втягнуто у вир боротьби (на фронті та запілля) цими державами при-близно 60 мільонів народу.

екти найкращі рисівники Аме-рики, відомі з проектів поч-тових значків. Деякі газети вже й подавали фотографії проектів цих нових значків, хоча ні один з цих проектів ще не був прийнятий.

Озброєні маси не лише при-пинили свою продуктивну пра-цю мирного часу, але їх треба було годувати, одягати та по-стачати їм зброю, набої і ін-ше. Крім того місцеві та опе-раційні бої причинилися до знісання теренів, а тому й зро-зумілі ті великі витрати, яких вимагала війна. Франція ви-тратила на першу світову вій-ну майже 180 біліонів золотих франків, а всі головні держа-ви разом до одної тисячі бі-ліонів зол. франків. Щоб хоч частинно зрозуміти ці витрати вистарчить порівняти їх, на-приклад, із національним май-ном Франції, яке оцінювали тоді на 300 біліонів зол. фран-ків, а її річний бюджет виносив 7 біліонів зол. франків.

Рахуючись з можливістю вій-ни кожна держава вже в часі мира старається пильно при-тосувати весь народний орга-нізм до самозахисту та обмір-ковує засоби у всіх галузях державного життя. Цей про-цес можна назвати мобіліза-цією держави.

Кожна більша держава має вищий орган захисту нації. Цей орган складає план мобі-лізації держави і рівнобіжно з творчою працею переводить всі заходи до його здійснення.

На чолі такого органу у нас стоїть президент, а йому по-магають державні секретарі, а зокрема представники гене-ральної булави. Кожен держав-ний секретар окремо розроб-лює відповідний план мобілі-зації свого відділу та вносить в нього потрібні зміни.

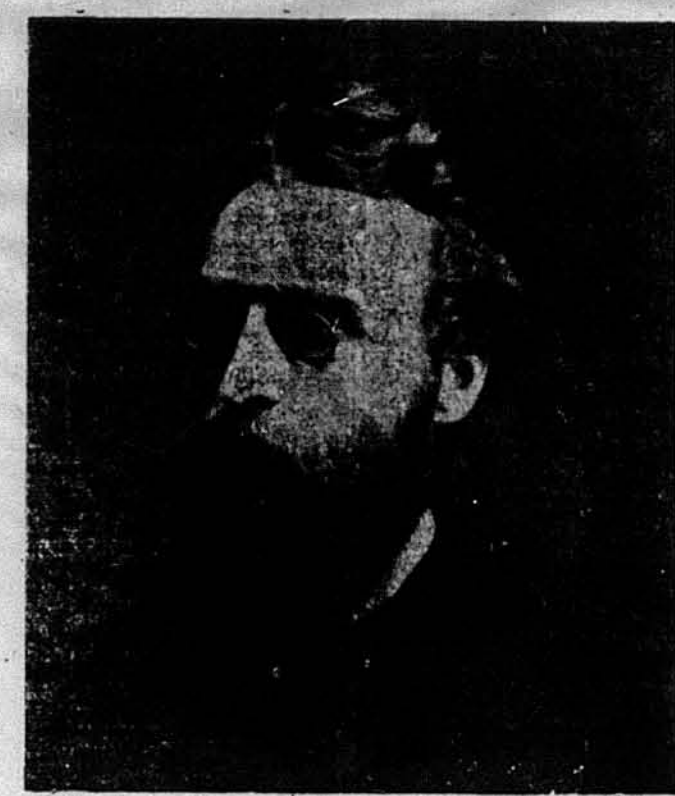
Таким чином мобілізація держави складається з:

- а) мобілізації армії чи вза-галі збройних сил нації;
- б) мобілізації воєнно-повин-ного населення, як доповнень для озброєної сили і ріжнома-нітної державної праці;
- в) мобілізації комунікацій та засобів зв'язку;
- г) мобілізації промислово-сти, себто повного забезпече-ння озброєних сил на протязі війни матеріальною частиню і різними технічними засоба-ми, а також і вироблюванням нових винаходів. Крім того за-безпеченням країни різними фабричними виробами, брак яких може викликати нерівно-мірність в праці населення;
- г) мобілізація сільського го-сподарства та гірничої проми-словости потрібна для прохар-чування армії та цілого насе-лення;
- д) мобілізація фінансів та торговлі, себто управління до-зову та вивозу сировців та продуктів взагалі та задержан-ня здорової господарської структури.

Тепер кожному з нас буде зрозумілим оше творення но-вих державних бюр, рад та у-станов, бо їх завданням якраз або переводити поодинокі ді-лянки державної мобілізації, або координувати працю кіль-кох відділів для одної цілі: перемоги над ворогом нашої держави.

Вже цей короткий начерк воєнної мобілізації вистарчає, щоби здати собі справу з ве-ликанської відповідальности, яка спадає на нашого прези-дента та його кабінет з одного боку, а на конгрес та пооди-ноких громадян з другого. Бо в демократичній країні, якої уряд обраний „народом, з на-роду і для народу“, кінцева відповідальність за ведення війни всетаки спадає на по-одиноких горожан.

BE 100% WITH YOUR BUY WAR BONDS

Д-р ІОНАС БАНАСАВІЧІУС.

Того року минає 60 літ від появи першого народнього литовського часопису, що розбудив литовську національ-ну свідомість, а яким є „Авшра“, що його заложив, фі-нансував і редагував патріярх відродженої Литви — д-р Іонас Банасавічюс. Часопис той був видаваний за-границею і перепачковуваний до Литви, бо в Росії не дозволяв царат на видання литовських книжок і газет, так, як не дозволяв і на українські видавництва. — К. В.

3 МУЗИКИ

РЕКОРДУВАННЯ ХОРОВИХ ПІСЕНЬ ПІД ДИРЕКЦІЄЮ КОШИЦЯ.

Після довгих літ вичікування на полагодження питання: чи будуть рекорди хору Кошиця, чи ні? — нарешті справа на-ладнана: рекорди будуть! Цю вістку зустрів з великою ра-дістю кожний, хто тільки ціка-виться нашою пісеню. Справа тягнулася надто довго, 3 роки — і, як загально відомо, не все йшло як слід в праці Ко-мітету, який перебрав на себе обов'язок довести діло рекор-дування до успішного кінця. Це, чого не вдалося Коміте-тові, вдалося тепер завдяки приватній ініціативі, та, пере-довсім, завдяки енергії самого д-ра Кошиця. І так, як зачува-ємо, є вже все потрібне для рекордування: і фонди, і хор, і умова зграфофонового ко-мпанію. Хор вже працює і 5-го червня намінений початок ре-кордування. Вибір пісень дуже ріжноманітний і цікавий і добірний. Отже є й чудові ко-лядки й щедрівки в обрідці Кошиця, Стеценка і Леонтовича — між ними чудове „О див-нее народження...“ Кошиця, є народні пісні („У містечку Бо-гуєлаві...“ Лисенка, „Види Гри-цю на вулицю...“ Кошиця, „Ой сів, поїхав...“ Леонтовича і мн. ін.). Як-що мається на у-вазі, з якою вибагливістю д-р Кошиць підбирає співаків, то хор напевно буде вповні на висоті вимог свого знамени-того диригента. Отже з нетер-пеливістю чекаємо на рекорди певні, що вони будуть пре-гарні і принесуть повне вдово-лення проф. Кошицю, справж-ню насолоду всім, що їх слу-хають, та стануть дуже цінним вкладом в нашу музичну куль-туру.

Треба висловити тільки од-не побажання: щоби наші гро-

мадяни купували ці рекорди масово і цим дали доказ зро-зуміння цього важливого культурного діла. Рекорди хо-ру Кошиця повинні найтися в кожній українській хаті, без огляду, чи є в ній грамфон, чи ні! Їх треба розглядати не тільки зі сторони „позиточ-ности“ себто, щоби їх грати й слухати — але треба їх роз-глядати куди в ширшому роз-мірі: як культурне діло заг-ально українського зна-чіння.

Антін Рудницький.

НІМЦІ ВЖЕ НЕ СЛУХАЮТЬ ГЕБЕЛЬСА.

(ОНА). — До Берна в Швай-царії наспіли найновіші видан-ня німецьких газет, в яких є нарікання, що німецький нарід починає не довірювати Ге-бельсові і замість слухати ні-мецького радіа, люди крадь-ком слухають закордонного. І то всюда, по цілій Німеччині. Уряд перестерігає населення, щоби воно не давало себе ду-рити чужинцям, та щоби слу-хало того, що Гебельс гово-рить. Хто буде слухати закор-донних авдіцій, то може бути караний довіглітною тюрмою, або навіть розстріляний.

Одна німецька газета напе-чатала передову, в якій бла-гає німецький нарід, щоби не давав себе зводити з дороги і мав поцію довіри до свого проводу. Та сама газета при-носила новину, що німецький суд в Бреславі засудив дво-х німців на два роки тяжкої тюрми. Засудив їх за те, що вони слухали закордонного радіа і говорили своїм сусідам про події на фронті.

ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕЛМАЙРА, Н. П.

Ми теж помагаємо!

В нашій громаді наші люди купують державні бонди як і по інших громадах, постійно, але одинцем, а не організова-но. Так само було і з кампа-нією для А. Ч. Хреста. Наїлі-ки на вікнах домів наших гро-мадян вказують, що вони сповнили свій обов'язок. А крім того хто де працював, там і давав 10% своєї тижне-вої зарплати. Наша церква ку-пила воєнних бондів на \$1,000. А з наших гром. Олекса Цуцик, з 271 відділу У. Н. Союзу, ку-пив відразу тих бондів за 1,100. доларів. Деякі виплачу-ють з п'яти тисячодоларові бонди. Наш відділ купив за \$100, бо має всього 17 членів і треба тримати пару доларів на резерву. Але члени закупи-ли воєнних бондів до кінця лютого за \$7,600, як це подано до головної канцелярії У. Н. Союзу. Від того часу ця су-ма збільшилася. А крім того закупили члени з нагоди дру-гої воєнної позички бонди ще й там, де працюють. Теж наші хлопці, що є в армії, надсила-ють кожного місяця гроші на закупню воєнних бондів. Зви-чайно посідає такий воєк мі-сячно по \$25. Це знаю добре, бо сам маю чотирьох синів в армії. Ось так треба нам усім поступати, бо це наш край, і його добро є нашим добром. А про те, скільки є наших хлопців в американській армії, подам другим разом.

Григорій Левуш, предс. 271 від. У. Н. С.

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY JOIN THE PAY-ROLL SAVINGS PLAN

FUR STORAGE для вашого ФУТРА ПРИНЕСІТЬ СВОЄ ФУТРО СЬОГОДНЯ, ЩОБ ЗАБЕЗ-ПЕЧИТИ ЙОГО ВІД МО-ЛІВ, ВТРАТИ БЛИСКУЧО-СТИ Й М'ЯКОСТИ. Michael TURANSKY 350 — 7th Avenue, New York City Between 29 & 30 Streets 16th floor LACKAWANNA 4-0973 Ми маємо свій власний FUR STORAGE VAULT у наших виробництвах.

УВАГА! — УКРАЇНЦІ МІСТА НЬЮАРКУ І ОКОЛИЦІ! ПОВІДОМЛЯЄМО, що старанням ОРГАНІЗАЦІЇ ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ, Інк., ПРИ 506 — 18th AVE., NEWARK, N. J., відбудеться ВІДЧИТ який виголосить Проф. М. ЧУБАТИП В НЕДІЛЮ, 23. ТРАВНЯ, В ГОДИНІ 3. ПОПОЛУДНІ. Просимо шановних громадян прийти чисельно на цей дуже інтересний відчит. Уряд.

УВАГА! НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! ТОВАРИСТВО ЗАПОРІЗЬКА СІЧ, ВІДДІЛ 117. У. Н. СОЮЗУ відсвяткує величаво 40-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СВОГО ІСНУВАННЯ ВЕЛИКИМ КОНЦЕРТОМ І БАЛЕМ В СУБОТУ, 22. ТРАВНЯ (MAY 22, 1943) В ST. GEORGE'S PARISH HALL, 217 EAST 6th STREET, NEW YORK CITY ПРОГРАМА СВЯТА: Концерт зачнеться точно в годині 8. вечір. На концерті співають буде Хор Церкви св. Юрія під проводом п. Т. Онуфрія. Вступне слово матиме Йосиф Дерев'янка. Деклямація — Анна Мишоловська. У концерті беруть участь: славна співачка Марія Соція, д-р Антія Рудницький, п. В. Ладіє з „Літаго-вської опери. Промова англійською мовою ассемблемен С. Ярема. Історія І-на Запорозької Січі: Йосиф Дерев'янка. Група танцюристів виконає найкращі українські танки. Святочну промову виголосить п. Р. Слобо-дан, гол. касір У. Н. Союзу. — По концерті БАЛ до пізня вночі. Вступ на концерт і бал 75 ц. Вступ на бал 50 центів. В НЕДІЛЮ, 23. ТРАВНЯ, в Церкві св. Юрія на 7. вул. в Нью Йорку, в годині 8:30 ранку буде пана-хидя за померлих членів Товариства, а в годині 9. Служба Божя. — Просимо членів і кривних померлих членів прийти на ці богослужіння. За численну участь у ювілею згори дякуємо. КОМІТЕТ.

Дещо про Давних Словян

По дослідах етнологів, найдавнішими жителями Європи, коли то ще не було ні Атен ні Риму, були баски, яких останки ще досі пробувають в північній Іспанії. Іх туди виперли кельти; не лиш їх одних, але й інші племена. Під напором кельтів ріжні племена Європи шукали приюту в іберійським і італійським півостровах. І тим дається пояснити множество незрозумілих мов в Італії, коли то Рим повставав. Наприклад, етруски, на північ від Риму, мали азбуку, якої ще досі не вдалося відчитати.

Згодом на кельтів, теж зі сходу, натиснули германи. Слово „германі“ ріжно пояснюють; одні кажуть, що то значить крикун в боротьбі; другі, що то значить брат, але найпевніше, це кельтська назва, гер-моан — близький чоловік, сусід. Під тим напором германів з одного боку, а римлян з другого прийшов кельтам кінець; теперішня ірландська мова, бретонська у Франції, це загибаючі залишки кельтів.

Найпершу вістку про германів маємо коло 300 року після Христом, а були це готів, предки готів, що заволодали „островом“ Сканд. Скандинавію і східним побережем Балтійського моря.

Під кінець першого століття по Христі германи були вже добре звісні тодішньому світові. Було їх около сорок племен, тоді, коли про словян ледви слухи ходили. Перші слов'яни це мабуть були сармати, відомі давніше, а жили над Віслою. Іх в першій століттю поборили германські маркомани. Маркомани і квади посунулись даліше і завоявали кельтських боїв (боєрів), що заселяли територію Чехії і Баварії.

Вже то р. по Хр. починається велика вандрівка народів — а годиться замітити, що це головню вандрівка германів. Германи володали геть на схід аж по Дон, а саме над Чорним морем жили готи, а над Доном їх рідняки алани. На них наперли гунські племена з Азії; готи з чималою панікою посунулися на захід, займаючи Італію і полудневу Францію, а алани пройшовши крізь Європу, осіли там, де тепер Португалія.

Одні з тих, що найбільше скористали із цього замішання були слов'яни, хотій й покорились гунам — та як гунів (у Франції) розбито 451 р. слов'яни остали вільні, та стали поширюватися в сторону герман. Але слід замітити, що германи здебільша самі були покинули ті території, над Одром і Лабом (Ельба), коли то з розпадом Риму отворився їм шлях на захід; над Лабом, на захід від Берліна (коли Берліна ще не було) мешкали севеи, бургунди, вандалі, а далі на північ лангобарди; севеи пересунулися до північно-західної Іспанії, бургунди до

Франції над ріку Рон, а вандалі заняли полудневу Іспанію і північне побереже Африки. На їх місце осіли лангобарди і слов'яни, але лангобарди не довго тут гостили, а перенеслися до Моравії. Вирушаючи з Моравії 568 року, вони заняли Італію. На їх місце посунулися слов'яни, а згодом авари, що прийшли з Азії і тіж легко висунули останки сувів поза Лабу. Авари не були слов'яни, а якесь дуже воїнське племя споріднене з гунами. Іх остаточно розбив Карло Великий (768-814), король франків, германець, а помагали в цьому слов'яни. І так по аварях цілком слід загинув.

Отже слов'яни, через більше як чотириста літ поза рік 900, займали весь край на північ від Карпат, теперішню Чехію і Моравію, більшу часть Панонії (Угорщини), Ілліру, а на захід по обох боках Лабі до моря під Данією. Ті, що на північ від Карпат звалися хорвати, а частина з них в 7-м століттю переселилася на балканський півостров. Карло вів з аварами а потім слов'янами бою тому, що вони були поганями; якби не то, може остали там й досі. Були ще хоробрі сорби, над рікою Сааль, а бодрити (в Мекленбург) вилці (в Бранденбург). Було й так, що Карло вислав франкське військо проти сорбів, а на підмогу франкам йшли саксоні; але саксоні теж були поганями — вониж то нечаяно вдарили на франків і зовсім їх розбили. Німці звали тих слов'ян з погородю вендами. Ті венди не уступили перед Карлом і він, поконавши одних вилців, побудував кріпость над ріками Лабом і Сааль, міста — кріпости як Галле, Магдебург, Бюхен, Гамбург.

Венди там держалися більше сотки літ після Карла аж за часів імператора Карла Великого. Якби не то, може іх уже називали „нашими“.

Ярослав Яхно.

Behind the Red Cross are your greenbacks

Give generously this year. Give more than ever before. Send your gift, now, to the American Red Cross in care of your local chapter.

When he needs you most — Red Cross is at his side

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

рушили на схід ще в незаписані часи, мабуть в 7-м століттю; а знаємо тих слов'ян поіменно за історичних часів: по правім боці Дніпра були поляни, дерев'яни і дреговичі, по лівім з долу на північ сівер'яни, радимичі, вятичі, кривичі (біля Смоленська), а над озером Імен слов'яни. За Рурика (862) кожен з нас знає. Історики тепер доказують, що похід Рурика то було таки справжнє переселення норманських варяг в околиці Новгороду. „Руский“ був цей, що балакав по варяжськи — аж доки варяги самі не винародовились; тоді так почались звати хто балакав по слов'янськи; і так як германи, вони говорили не одною мовою, а спорідненими наречами. Дехто може замітити, що германські нареччя зливалися в одно, міжтім коли слов'янські розбивалися на кілька — але по правді воно не так, бо германи розбилися по цілій Європі і заникли навіть зі своїми мовами, а ті, що осталися дома й досі говорять ріжними мовами (п'ят, гох, нідерландська, фризійська й флемінська мова). Російський історик Д. С. Мірський завважує, що вже „старі руські документи показують діалектичні ріжниць“ між двома полосами східних слов'ян і то віддай на тій підставі він, похавши з 13-го століття, називає в своїй книжці тих полудневих слов'ян „українці“.

Такі „наші“ князі, як Ігор, Олег, Святослав, Володимир, (?) були норманські германи; інакше мабуть й не могло бути, бо у той час вся Європа була під германами, крім Греції і горстки тих західних слов'ян, про яких повище мова. Тримали вони під собою Європу коло 300 літ і дивно лиш, що так мало сліду за собою оставили; варяжські князі теж свою мову закинули. Як почали по слов'янськи говорити, то відтоді можна їх уже називати „нашими“.

ПОСТАЧАННЯ ФУНКЦІОНУВАЛО ВЗРІЦЕВО.

ГОЛОВНА АЛІАНТСЬКА КВАТИРА В АФРИЦІ. — По великій перемозі Аліантів починають розбирати точніше, хто й чим прислужився до цієї перемоги. І тут виходить на яву, яку величезну заслугу положило для справи перемоги військо постачання, ось ті шофери, що гнали як десь так ніч, серед спеки і куряви, чи заізаичні робітники, що розбудовували комунікаційні шляхи. Підкреслюють знамениті співпрацю між американським постачанням і британською адміністрацією. Як це постачання виглядало, то пізнають хочби по тім, що від початку року перевезено 206,000 автомобілів, 45,255 залізничних вагонів, чи перетранспортовано 12,000 ранених. А щодо муніції то треба було доставляти сотки родів і в десятках мільйонів. Але це вже доходить до „астрономічних цифр“. А коли іде про акту рік як мило, то доставлено його 500,000 фунтів для одної тільки першої британської армії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПІТСБУРГ, ПА. — Тов. Рогатинщина, від. 396, повідомляє своїх членів, місцевих і позачесних, що піврічні збори відбудуться 23. травня, в литовській галі на Ор стріті, точно в 2. годині пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, бо організатор У. Н. Союзу п. Бізюцький zorganizував поважне число нових членів до нашого Товариства і можливо, що він буде на зборах. — Уряд.

БОЛІНІГ

Рапи на ногах, опухлі ноги, набриклі жила, болочні ноги, флебіт (запалення жил), янухлі або болочні коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операції.

Лікує згубинні линок і котилів. Обривні години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 6 вечір, тісні урядові години: у неділю.

Dr. L. A. VENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попол.; від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 1. травня 1943 р. помер у 54. році життя
ТЕОДОР ХОМЯК.
член відділу 288 У. Н. Союзу в Джерзі Сіті, Н. Дж.
Покойний родився в селі Завалка Римацького повіту Сяніч, Галичини. Вступив до У. Н. Союзу в 1911 році. Був добрим членом і дбав за свій відділ і У. Н. Союз. Останню у смутку жену Кляфіру і діти: Анну, Еву, Марію, Настю, Елену, Григорія, Івана і Василя. Похорон відбувся 4. травня 1943, при участі родини, зятя-Воміха і члена Бр. св. Володимирів. Тайні останки відправлено до української гр.-кат. церкви св. Петра і Павла. — В. Р. П.
Т. Завалин, секр.

УВАГА, ПАСАЖ І ОКОЛИЦЯ

Маю до вільного помешкання для двох українських старших людей, три кімнати на першій поверсі. Є особно кіченет, кухня і ванна. Огрівання оливою. Впомешканні є вся вигода, дуже вигідна комунікація. Місячний рент \$21.00. Властник дому є українець. Інтересовані хай зголошуются на таку адресу:
121 LINCOLN PLACE
GARFIELD, N. J.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ в ріжного роду бізнесі.
Пологодню нотаріальні справи.
Продаю ріжного роду асеруацію
PETER BARTKIW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL 4-8254

ДАРОМ! ДЛІА СКОРОЇ ПІЛЬГИ ПІ ПОМОЧІ В БОЛІО
РЕВМАТИЗМУ
ВАПНІЯНИ ЖИЛ
НЕВРАЛЬГІІ.

Якщо Ви ще ніколи не вживали РОСЕ таблицю просимо Вас їх спробувати — нашим коштом. Позвольте вислати Вам повну пачку — вживайте 24 таблиці ДАРОМ, якщо вони не дадуть Вам скорой пільги і Ви не будете вповні вдоволені з вислідів та дешевий ціні цієї пачки, зверніть не журити часті і Ви не будете нам нічого доводити. ВІДЯТИМІ ВВАЖАТИМЕТЕ ДЕНЬ, КОТРОГО ВИ ВИСЛАЛИ ПО ЦІ ДАРОВАНІ ТАБЛИЧКИ. Не посилайте грошей лиш Ваше ім'я і адресу до:
ROSSE PRODUCTS CO., Dept. O-19
2768 W. Farwell Ave. Chicago, Ill.

ЗНАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ **ЗНАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ**
ДІВЧАТА—ЖІНКИ
В віці від 18 до 45
Півтора разова заплата за овертайм. Легонька праця.
Знаменні робітничі умовини.
(ЩО ТЕПЕР ПРАЦЮЮТЬ У ВОЄННІМ ПРОМИСЛІ, ХАЙ НЕ ЗГОЛОШУЮТЬСЯ).
ГОЛОСИТЬСЯ ВІД 9. РАНО ДО 3. ПОПОЛУДНІ ДО ЕМПЛОЙМЕНТ ОФІСУ. ПЕРШИЙ ПОВЕРХ.
Thomas J. Lipton, Inc.
1500 Hudson Street, Hoboken, N. J.

V. Володимир Пархуць
ЛАЙСЕНСОВИЙ УНДЕРТЕКЕР
Lic. Conn., N. Y.
По причині, що тут і там, але завше Я Є
Або тут: Або тут:
530 Bergen Street, 99 East 4th Street,
NEWARK, N. J. NEW YORK, N. Y.
Tel. Bigelow 3-3114 Tel. ORchard 4-3378
Примінена адреса.

ДОКАЗ
Ми переконалися на своє вдоволення, що найчастішою причиною, чому нас визнають до себе родини, з якими ми ще ніколи не мали ніяких зносин, це те, що ті родини, яким ми давали свої услуги колинебудь передше, нас тим новим родинам добре зарекомендували.
Це є для нас джерелом вдоволення, бо воно докazuje, що ті люди, котрі приходили до нас за якоюсь услугою, стали нашими приятелями.
STEPHEN J. JEWISIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Phone:
BErgen 4-5989 BAyonne 3-0540

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ
ПОТРІБНО ХЛОПЦІВ,
легка фабрична робота, 45 годин тижнево, \$19.00 платні.
MONARCH SANITARY PRODUCTS, Inc.
66 YORK ST., JERSEY CITY, N. J.

Даром пробка
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомаганні шлунок і випробували коштовні ліки й зела, а не знайшли полєкші. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мілертона, котріх не запарюється ні варитися, а споживається в натуральній формі. По вжитті пробки переконайтеся, як skutочно діляють в недомаганні таких, як кваси шлунок, гази, нестерпність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомаганні, котрі походять до злого травлення. Щоби перекопатися, пишійть по пробку.
Спеціальна Оферта
по знижених цінах.
[] \$1.00 за 1 коробку Мілертону
[] \$1.50 за 2 коробки Мілертону
[] \$2.00 за 3 коробки Мілертону
Питайте за злілим Мілертоном у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишійть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.
Single package not sent C. O. D.
Small postage stamps acceptable.
Ці ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ON YOUR READING LIST.
MOSES
— by —
IUAN FRANKO
the great Ukrainian poet, whose anniversary is being observed this month. — Price of book 50 cents.
Order from:
"Svoboda"
83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

\$150.00 ПІЛИЙ
ПОХОРОН
І ВІЩЕ
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК
Заряджує погребам по ціні як низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІО
І ОКОЛИЦЮ

STEPHEN J. JEWISIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Phone:
BErgen 4-5989 BAyonne 3-0540

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похороном в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel. MIZose 8-8777

ТАРЗАН, ч. 770. Торпеда зловлена в петлю.

AS THE LASSO CAUGHT ON THE TORPEDO, THE APE-MAN WAS JERKED VIOLENTLY!

BUT HE PULLED HIMSELF QUICKLY TOWARD THE FIN, THE SHARP EDGE OF WHICH WAS BITING INTO THE ROPE.

THEN HE SEIZED THE TAIL OF THE DEADLY PROJECTILE AND HELD FAST.

Потім він схопив за хвіст торпеди й задержав його на місці.

В той час на чердаку кружляка моряки приготувалися викинути глибинну бомбу, котра могла би експлуодувати торпеду.